

**Predlog za izmjenu tačke 4 Zaključka Vlade Crne Gore
broj: 04-6983/2 od 29. decembra 2021. godine**

Sporazum o slobodnoj trgovini između Vlade Crne Gore i Vlade Ukrajine (FTA) potpisan je 18. novembra 2011. godine u Kijevu¹. Nakon okončanja ratifikacionih procedura, isti je stupio na snagu 1. januara 2013. godine i odnosi se na pristup tržištu roba i usluga.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 29. decembra 2021. godine utvrdila *Osnovu za vođenje pregovora i zaključivanje Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma o slobodnoj trgovini između Vlade Crne Gore i Vlade Ukrajine kojom se zamjenjuje Aneks II Sporazuma o slobodnoj trgovini pravila porijekla i metode administrativne saradnje*. Izmjene FTA s Ukrajinom, odnose se na pravila porijekla i metode administrativne saradnje, a u cilju vezivanja FTA za Regionalnu konvenciju o Pan-Euro-Mediterranskim preferencijalnim pravilima porijekla (PEM Konvencija)². Ovo posebno imajući u vidu da PEM Konvencija propisuje jedinstvena tj. harmonizovana pravila o preferencijalnom porijeklu robe i na taj način definiše multilateralni okvir identičnih pravila. S tim u vezi, postojeća bilateralna kumulacija porijekla³ (u kontekstu FTA s Ukrajinom), bi bila zamijenjena dijagonalnom kumulacijom⁴ (vezivanjem Sporazuma za PEM Konvenciju), uz napomenu da treba imati u vidu dalje pojednostavljenje pravila o preferencijalnom porijeklu sadržanih u izmjenama PEM Konvencije s ciljem definisanja i pune kumulacije⁵. PEM Konvencija nije samo značajna s aspekta EU intergacije, već se ista primjenjuje na teritoriji 25 zemalja (EU - računa se kao jedna ugovorna strana, zemalja EFTA - 4, potpisnica Barselona procesa⁶ - 10, učesnica u procesu stabilizacije i pridruživanja EU - 6⁷, Kraljevini Danskoj u ime Farskih ostrva, Republike Moldavije, Gruzije i Ukrajine).

U kontekstu aktuelnog pregovaračkog procesa, a nakon utvrđivanja Osnove za vođenje pregovora i određivanja članova delegacije (Zaključak broj 04-6983/2 od 29. decembra 2021. godine), Crna Gora je ukrajinskoj strani dostavila set pregovaračkih dokumenata (kao osnov korišćen je predloženi EU model DG TAXUD-a, a koji je prilagođen aktuelnom Sporazumu). Vezano za pomenutu Osnovu, a kako je tokom 2022. godine došlo do kadrovskih izmjena, Vlada Crne Gore je 24. novembra 2022. godine izmijenila tačku 4 Zaključka iz decembra 2021. godine i odredila članove delegacije Crne Gore za vođenje pregovora (Zaključak broj: 07-7588/2 od 30. novembra 2022. godine), i to na sljedeći način:

¹ Objavljen u Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori, broj 3/2012 od 8. marta 2012. godine.

² U kontekstu pregovora s Ukrajinom, značajno je napomenuti da su svi aktuelni FTA koje Crna Gora primjenjuje, osim u slučaju Ukrajine i Ruske Federacije, već vezani za PEM Konvenciju (Napomena: Ruska Federacija nije potpisnica PEM Konvencije, dok je za Ukrajinu Konvencija stupila na snagu nakon potpisivanja FTA).

³ Bilateralna kumulacija primjenjuje se samo na dvije stranke, i omogućava upotrebu materijala sa porijeklom iz Ukrajine, kao materijala sa porijeklom iz Crne Gore, i obratno.

⁴ Dijagonalna kumulacija slična je bilateralnoj i veže se za sporazume sa više od dvije zemlje. Može se primjenjivati samo na materijal sa porijeklom iz određene zemlje (tj. zemalja koje su potpisnice Sporazuma) i to na način kako je navedeno u relevantnoj odredbi o kumulaciji.

⁵ Za razliku od bilateralne ili dijagonalne kumulacije, potpuna kumulacija omogućava da se koristi materijal koji ne mora da ima porijeklo iz zemalje/a sa kojom/ima ima potpisan FTA, ali uz uslov da je pristupila izmijenjenoj PEM Konvenciji. Pa tako, crnogorski proizvođač, iz pomenutih zemalja, može da uveze materijale bez porijekla i isti upotrijebi u proizvodnom postupku. Značajno je napomenuti da će se isti smatrati proizvodom sa porijeklom (uz ispunjenje uslova iz Liste obrade ili prerade).

⁶ Narodna Demokratska Republika Alžir, Arapska Republika Egipat, Država Izrael, Hašemitska Kraljevina Jordan, Republika Liban, Kraljevina Maroko, Arapska Republika Sirija, Republika Tunis, PLO u korist Palestinskih vlasti Zapadne Obale i Pojasa Gaze, Republika Turska.

⁷ Crna Gora, Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Republika Srbija i Kosovo.

„4. Za članove delegacije Crne Gore za vođenje pregovora, određeni su:

- Jovana Krunić, šefica delegacije (Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma)
- Ana Vulić, zamjenica šefice delegacije (Uprava prihoda i carina)
- Aida Salagić Ceković, članica (Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma)
- Vuk Rakočević, član Ministarstva vanjskih poslova
- Milica Vuković, članica Ministarstva vanjskih poslova i
- Jelena Velimirović, članica Ministarstva finansija.“

Pregovori se odvijaju u *online* formatu, uz intenzivnu komunikaciju zaključno sa 15. junom 2023. godine, kada je Crna Gora (zvaničnom notom posredstvom Ministarstva vanjskih poslova) dostavila odgovore/sugestije na pregovaračka dokumenta. U odnosu na dostavljena dokumenta iz juna 2023. godine, Ministarstvo vanjskih poslova je dopisom broj: 5/1-900/23-1179-3 dostavilo odgovor ukrajinske strane (veza Nota ambasade Ukrajine broj:13/1-053/23-363). Značajno je napomenuti da je u ovoj fazi pregovore potrebno nastaviti, s ciljem vezivanja FTA s izmijenjenom PEM Konvencijom. Imajući u vidu dosadašnju dinamiku pregovora, a u cilju nastavka istih, s obzirom da u dijelu pregovaračkog obuhvata nije došlo do izmjena, a polazeći od Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (“Službeni list Crne Gore” broj: 98/2023 od 31. oktobra 2023. godine), kao i Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave (“Službeni list Crne Gore” broj: 113/2023 od 15. decembra 2023. godine), predlaže se stavljanje van snage Zaključka Vlade Crne Gore broj: 07-7588/2 od 30. novembra 2022. godine, i izmjena tačke 4 Zaključka broj 04-6983/2 od 29. decembra 2021. godine, i to na sljedeći način:

„Za članove delegacije Crne Gore, za vođenje pregovora, određeni su:

- Ivona Savićević, šefica delegacije (Ministarstvo ekonomskog razvoja),
- Ana Vulić, zamjenica šefice delegacije (Uprava prihoda i carina),
- Aida Salagić Ceković, članica (Ministarstvo ekonomskog razvoja),
- Nikoleta Milutinović, članica (Ministarstvo ekonomskog razvoja),
- Milica Vuković, članica (Ministarstvo vanjskih poslova) i
- Jelena Velimirović, članica (Ministarstvo finansija).“